

הקהל

שער שני

2

מודל הקהל
הלכה למעשה

למען
ציון

עשרה שלבים

שלב א	ועידת היגוי
מועד	י"ז בסיוון תשע"ב
אחריות	הנהלת החמ"ד

"הקהל בחמ"ד - למען ציון"

כ-350 נערות ו-280 נערים תלמידי החמ"ד מקריית שמונה ועד מצפה רמון התכנסו ביום חמישי, י"ז בסיוון תשע"ב, למפגש הכנה לקראת כנס "הקהל למען ציון" שיתקיים בחודש שבט תשע"ג. כנס הפתיחה התקיים בשני מוקדים נפרדים. האחד לבנות - באולפנית ישרון בפתח תקווה, והאחר לבנים - בבישיבת גבעת שמואל.

במפגש הוצגו בפני המשתתפים כמה נושאים ערכיים העוסקים בתרומה לבית החינוך, לקהילה ולמדינה. המשתתפים נתבקשו לבחור את הנושאים החשובים ביותר שבהם יעסוק כנס "הקהל למען ציון" תשע"ג.

נבחרו ארבעה נושאים. הנושא המוביל, אשר נבחר ברוב קולות מוחלט, הוא **יש"י - יחד שבטי ישראל, יחסי דתיים וחילוניים**. שלושת הנושאים הנוספים שנבחרו הם: "וחי אחיך עמך" - צדק חברתי יהודי, תפילה - עבודה שכלל ודור המסכים.

יוזמה זו, לכינוס הקהל של נציגים מכל בתי החינוך העל יסודיים בחמ"ד (כ-350 בתי חינוך) מהווה נדבך נוסף בבניית "בית חינוך כמשפחה".

הרעיון החינוכי המונח בבסיסו של כנס זה הנו שיתוף תלמידים בקבלת החלטות, וכן עידוד חשיבה, שותפות ועשייה בקביעת סדר יום ערכי בבתי החינוך. מטרת היוזמה זו לטפח אחריות, מחויבות ומעורבות, ובמקביל ליצור חבירה של כלל תלמידי החמ"ד.

מלבד תהליך בחירת הנושאים שבו השתתפו כולם, צפו התלמידים בהצגה העוסקת בנבולות ההשפעה של תלמידים על המערכת החינוכית, הקשיבו לשירה מרתקת בנושא "ראיית הסוב" והשתתפו ברב-שיח בהנחייתו של ראש מינהל החמ"ד אברהם ליפשיץ.

כצפוי, השתתפו בכנס ראשון זה תלמידים דתיים לאומיים מכל קצווי הארץ, המייצגים את כל הקשת החברתית-דתית המאפיינת את הציבור הדתי לאומי. מפגש מרתק זה כשלעצמו היה חשוב ומשמעותי עבור כלל המשתתפים, ואפשר לשותפים הצעירים-החדשים של הנהלת החמ"ד נקודת מבט רחבה יותר על סוגיות חברתיות-דתיות ולאומיות.

הכנס הסתיים בשירת "התקווה" ואני מאמין מתוך תקווה ואמונה כי רב כוחו של הנער וכי יש ביכולתו לחולל שינוי.

גיוס מובילי "הקהל" מנהלים ומובילי הקהל

תהליך השתתפות של התלמידים בהובלת תהליכים חברתיים וערכיים מתחיל בשיתוף פעולה אמתי בין המנהלים ואנשי החינוך החברתי לבין הנהלת החס"ד ומפקחי החינוך החברתי במחוזות.

כדי לקיים שיתוף פעולה ושותפות בהובלת הקהל למען ציון נעשות הפעולות הללו:

➤ חשיפת הנושא בפני מנהלים בימי לימוד תורה בחודש אלול

➤ ימי עיון לרכזים חברתיים

חלק מכריע בהצלחת התהליך הנו מיוני "מוביל הקהל בית ספרי". בתפקיד זה ראוי שישמש הרכז החברתי, מלווה מועצת התלמידים, מלווה המנהיגות הצעירה או כל איש צוות אחר שמכיר בחשיבות של שיתוף תלמידים בכלל ושל שיתופם בהובלת תהליכים חברתיים בפרט.

במסגרת ההערכות לשנת הלימודים תשע"ג, מנהלי בתי הספר בהתייעצות עם הרכזים החברתיים מתבקשים למנות "מוביל הקהל" בית ספרי ולדווח על כך למפקחי החינוך החברתי חס"ד במחוזות.

מוביל הקהל - הגדרת תפקיד (אלול - מרחשוון)

"שבעה צעדים להקהל מוצלח"

1. הצגת תהליך "הקהל - למען ציון" בחדר המורים (מצגת הקהל לחדר מורים באתר מינהל החינוך הדתי)
2. הצגה ראשונית של ארבעת הנושאים בפני כלל תלמידי בית החינוך והובלת תהליך "קלפי מסדרון" לבחירת שני נושאים (שלב ד')
3. בחירות: בחירת שני נציגים מכל כיתה (שלב ה')
4. פרסום ושיווק תהליך הקהל לכל קהילת בית החינוך: תלמידים, צוות חינוכי, הורים, בוגרים והרשות המקומית (שלב ו')
5. הנחיית מחנכי הכיתות והובלת תהליך הקהל כיתתי (שלב ו')
6. הכנות להקהל בית ספרי (שלב ז'):
 - א. הערכות לוגיסטיות
 - ב. כינוס הוועדה המתמדת והכנת התכנים
7. הקהל בית ספרי והכנת דף השיקוף של בית החינוך (שלב ח')

חלום הופך למציאות פרסום ושיווק

במהלך החודשים אלול-תשרי-מרחשון יש לפנות אל קהילת בית הספר: תלמידים, צוות חינוכי, הורים, בוגרים, נציגי הרשות ועוד. יש להביא לידיעתם את דבר קיומו של "הקהל למען ציון" - מפגש ארצי של כלל תלמידי החינוך הממלכתי-דתי בארץ לדיון וקבלת החלטות בנושאים ערכיים העומדים על סדר היום של הנוער במדינת ישראל.

בתהליך הפרסום רצוי לחשוף שלושה מרכיבים:

- ☛ התהליך עצמו - "הקהל למען ציון"
- ☛ בחירת הנושאים הערכיים על פי החלטת הצוות החינוכי
- ☛ בחירת נציגי הכיתות

רעיונות לפרסום ושיווק

- עיתון קיר כיתתי/בית ספרי
- דף בפייסבוק
- סרטון ל-Youtube
- איסוף מקורות
- תחרות סטיקרים
- בימת דיון
- מצגת
- חולצה, סווצ'ר, כובע
- ...

"החלומות הגדולים יסוד העולם הם..."

הגסות של החיים החברתיים, כהיותם שקועים רק בצדם החמור, נוטלת את אור החלום מן העולם, את זוהר ההרחבה שלו, את עלייתו העליונה, מהמציאות הקודרת, עד שהעולם מפרפר במכאובים מתוך עקיצותיה הארסיות של המציאות, חסרת זוהר החלום. רק המכאובים הם ייסורי אהבה, הם יסרקו את העולם, יכררו לו, כמה גדולה היא הסערת של המתפארים במציאות הלקויה, בעת אשר רק החלום החפשי, המורד במציאות וגבולה, הוא הוא באמת האמת היותר הווייתית של המציאות. ואז שב חוון החלום וזהו למחזה ברור. פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות, ותמונת ה'יבסי'."

(הרציה "שמונה קבצים", פסקה רכ)

שלב ד	בחירת תכנים
מועד	אלול
אחריות	מנהל בית החינוך

בוחרים נושאי הקהל

בחירת תכנים ערכיים בבית החינוך

בועידת ההיגוי של "הקהל למען ציון" בחרו התלמידים שהשתתפו בכנס בארבעה נושאים:

- **תפילה - עבודה שבלב**
- **דור המסכים**
- **יש"י - יחד שבטי ישראל (יחסי דתיים חילוניים)**
- **"והי אחיך עמך" - צדק חברתי יהודי**

בית החינוך נדרש לעסוק בשני נושאים בלבד:

1. **עם הפנים פנימה:** יש לבחור אחד מבין הנושאים "תפילה- עבודה שבלב"; "דור המסכים"
2. **עם הפנים לקהילה:** יש לבחור אחד מבין הנושאים יש"י - יחד שבטי ישראל (יחסי דתיים-חילוניים); "והי אחיך עמך" - צדק חברתי יהודי

הערה: בנוסף לבחירת שני הנושאים שלעיל, ניתן לקיים תהליך "הקהל" העוסק בנושא ערכי אחר החשוב לקהילת בית החינוך.

להלן שתי הצעות לאופן בחירת הנושאים:

1. **קלפי פתוחה במסדרונות בית הספר - קלפי פתוחה מאפשרת חשיפה ראשונית של תהליך ההקהל והנושאים הערכיים שידונו בו, וכן שיתוף כלל תלמידי בית החינוך**
2. **תהליך בחירת נושאים בחדר המורים - הצוות החינוכי, מתוך היכרות עם אוכלוסיית בית החינוך, ידע מהם הנושאים והתכנים הרלוונטיים והמשמעותיים ביותר לתלמידים. תהליך זה יאפשר לצוות החינוכי שותפות פעילה בהתוויית תהליך "הקהל למען ציון" הבית-ספרי.**

אפשרות 1: קלפי פתוחה

עזרים:

- נספח מס' 1: ארבעה דפי נושא מוגדלים, 4-5 העתקים לתליה במקומות מרכזיים בבית החינוך
- כרטיסי בחירה בשני צבעים, כמספר תלמידי בית החינוך (צבע אחד עבור הקטגוריה 'עם הפנים פנימה', וצבע שני עבור הקטגוריה 'עם הפנים לקהילה')
- ארבע תיבות קלפי

הכנה: עותקים צבעוניים ומוגדלים של דפי הנושא (נספח מס' 1) ייתלו במקום מרכזי בבית החינוך בצירוף שילוט מתאים, ובקרבם יוצבו ארבע תיבות קלפי.

מחנכי הכיתות יספרו לתלמידים מעט על כנס "הקהל למען ציון", יציגו בפניהם את ארבעת הנושאים ויבקשו מהם לבחור, באמצעות שני הפתקים שיחולקו, שני נושאים מבין הארבעה המוצעים - נושא מן הקטגוריה הראשונה "עם הפנים לקהילה" ונושא מן הקטגוריה השנייה "עם הפנים פנימה".

המלצה: רצוי לשתף תלמידים רבים ככל האפשר. מומלץ למנות תלמידים לחלוקת הפתקים ולדרבון החברים לממש את זכות ההצבעה שלהם.

הקהל "למען ציון"

כ"ו בשבט תשע"ג

הובלת תהליכים חברתיים וערכיים
כולם בוחרים שני נושאים

החינוך הדתי בשיתוף עם מועצת התלמידים והנוער הארצית, מינהל חברה ונוער,
מקיימים מפגש בני נוער ארצי לחשיבה, לקבלת החלטות ולעשייה למען:

בני הנוער; בית החינוך; הקהילה; מדינת ישראל

אפשרות 2:

בוחרים בחדר המורים (הצעה למיני פעילות - 20 דקות)

עזרים:

- נספח מס' 1: ארבעה דפי נושא, מספר העתקים בהתאם לגודלו של צוות המורים
- מכשירי כתיבה

מנחה: מנהל בית הספר/ רכז חברתי / מוביל הקהל/ יועץ

מהלך הפעילות:

- המנחה יחלק את המשתתפים לקבוצות בנות ארבעה משתתפים כל אחת (בהתאם לסדר הישיבה), ויתן בידי כל קבוצה ארבעה דפי נושא שונים.
- חברי הקבוצה יעבירו ביניהם את דפי הנושא ויכתבו, כל אחד בתורו, נימוק מדוע כדאי לבחור בנושא זה.
- חברי הקבוצה ידונו בנושאים השונים ויבחרו נושא אחד המוסכם על כל חברי הקבוצה, יערכו את הנימוקים מחדש ויתכוננו להציג נושא זה בפני המליאה.
- נציגי הקבוצות יציגו במליאה את הנושא שבחרו, וינמקו את בחירתם.
- בתום הסבב תתקיים הצבעה.

מומלץ לפרסם ולשווק את הנושאים שנבחרו לקהילת בית החינוך: תלמידים, הורים, בוגרים, צוות חינוכי והרשות המקומית.

- עיתון קיר כיתתי/בית ספרי
- דף בפייסבוק
- סרטון ל-YouTube
- איסוף מקורות
- תחרות סטיקרים
- בימת דיין
- מצגת
- חולצה, סווצ'ר, כובע
- ...

ה"חזון איש" זצ"ל כותב באגרותיו:
"התפילה היא מטה עוז ביד כל אדם.

אין תפילה ששברה ריקם, אין מילה של תחינה וריצון שמוציא יהודי מפיו שלא תפעל את פעולתה, אם היום אם למחר, אם בשנה זו אם לאחר שנים רבות, אם אצל המתפלל, אם אצל זרעו אחריו.
 דבר זה צריך להיות חדור בתודעתו של כל יהודי".

קווה אל ה'

"ארבעה עריבין חיזוק: תורה ומעשים טובים, תפילה ודרך ארץ..."

תפילה מעין? שנאמר: קווה אל ה', חזק ויאמץ לבך וקווה אל ה'"

(ברכות לב)

אחד המרכיבים החשובים בחינוך תלמידינו לאורח חיים אמוני וקיום מצוות ולגיבוש זהותם הדתית הוא תחושה מתמדת של עמידה לפני ה'. מהותה של תפילה היא קירבת אלוקים, "התקרבות לה' היא עצמה מטרת התפילה"

(הרב א. בר שאול, "מטה וליב").

תפילה - עבודה

מטרות

- לברר מהו כוחה של תפילה
- לחבב את התפילה
- להקפיד על הלכות תפילה
- לברר מהם הקשיים בתפילה

נימוקים בעד:

- _____ .1
- _____ .3
- _____ .2
- _____ .4

רשימת חקים ראשונית:

- ירידה ביכולת הריכוז בגלל ריבוי מרחיים
- שטחיות וקושי בהעמקה
- התדרדרות הכושר הגופני
- השמנה
- ירידה בכישורים החברתיים
- פגיעה בראייה
- חשיפה לתכנים רוי
- אלימות וזימה
- בזבז זמן

בעידן המודרני הזה של מולטימדיה, אנחנו בוחרים את המסך... טלוויזיה, אינטרנט, קונסולות משחקים ועוד ועוד. למעשה יש כל כך הרבה אפשרויות שהפכנו לחסרי גבולות. פעילויות המצריכות יציאה אל המרחבים, אל הטבע, הולכות והופכות לשוליות יותר- ככלות הכול לכל אחד יש תמונת שומר מסך בדמות נוף ירוק או חוף ים, אז למה להתלכלך ולעזוב את הספה או את כיסא המחשב?

פעילויות חברתיות ומפגשים בינאישיים גם הם בלתי נחוצים, הרי לכולנו יש 721 חברים שעשו לנו like בפייסבוק.

האומנם?

◀ סלפון סלולרי ◀ מחשב ◀ טלוויזיה
◀ סאבלס ◀ אייפון ◀ אייפוד ◀ קונסולת משחקים

דור המסכים

מטרות

- הגבלת זמן צפייה במסכים
- הגברת המודעות לנוזי המסך
- צריכת מסך מבוקרת
- בירור יתרונות וחסרונות

וימוקים בעד:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

מצוות אהבת ישראל היא מצוות עשה בתורה!

מצווה על כל אדם לאהוב את כל אחד ואחד מישראל כגופו, שנאמר "ואהבת לרעך כמוך". לפיכך צריך שיוספר בשבועו ולחוס על ממונו, כמו שהוא חס על ממון עצמו ורוצה בכבוד עצמו; והמתכבד בקלון חברו, אין לו חלק לעולם הבא.

רמב"ם הלכות דעות פ"ו ה"ג

"אהבת כל המעשים כולם" היא קודמת לכל, אחר כך אהבת כל האדם, אחריה אהבת ישראל, שהיא כוללת הכל, שעתידין ישראל לתקן את כל המעשים כולם..."

הרא"ה, סידות הרא"ה, בתוך מוסר אבן, עמ' צ"ב

- האם יש לריב למען קיום מצווה?
- איזה יחס צריך להיות לאדם העוזב תורה ומצוות?
- כיצד להתייחס לאדם המלא בעברות?
- מה אפשר ללמוד מאדם חילוני?

"כנסת ישראל היא תמצית"

ההווה כולה, ובעולם הזה נשפע תמצית זו באומה הישראלית כמש, בחומריותה ורוחניותה, בתולדתה ואמונתה."

הרא"ה, אורות עמ' קלח

יש"ו יחד שבטוי ישראל יחסי דתיים וחילוניים

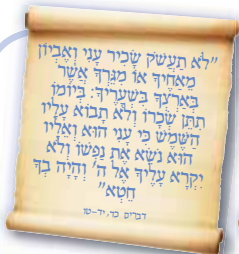
מטרות

- קירוב לבבות
- פעילות משותפות
- הבנה והערכה הדדית
- ליבון סוגיית הזהות הדתית לאומית

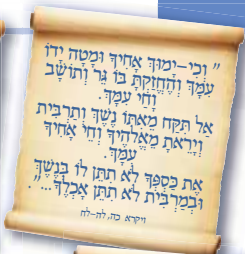

נימוקים בעד:

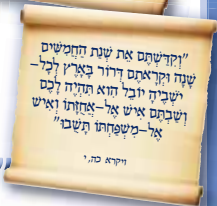
- _____
- _____
- _____
- _____

דברים כ"ד, יד-טז

ויקרא כ"ה, לה-לח

ויקרא כ"ה, י

ארבע מידות באדם:

האומר שלי שלי, ושלך שלך - זו מידה בינונית;
ויש אומרים, זו מידת סדום.
שלי שלך, ושלך שלי - עם הארץ.
שלי שלך, ושלך שלך - חסיד.
שלך שלי, ושלי שלי - רשע.

סמכת אבות ה, ט

"וחי אחיך עמך" צדק חברתי יהודי

מטרות

למען צדק חברתי
מעורבות ואכפתיות
עשיית חסד
חינוך לחיים של חסד

יומקים בעד:

1. _____
3. _____
2. _____
4. _____

בחירת נציגים צעירים להובלת "הקהל - למען ציון" בבית החינוך

בחירות כיתתיות

רציונל:

בניית שותפות אמת בבית החינוך הנה צורך מובהק של תלמידים ואנשי חינוך כאחד, כדרך להעצמת תחושת השייכות והעמקת הזהות האישית-חברתית של התלמידים.

בניית שותפות היא תהליך דינמי המחייב את הצדדים לרגישות כלפי שותפיהם ולמידה רבה של יכולת התבוננות עצמית.

הצהרה על תהליך "הקהל", דהיינו מחויבות לשותפות, היא רק הצעד הראשון בתהליך יצירת שותפות אמת. שותפות ולא רק השתתפות!

בניית שותפות דורשת אמון וכבוד הדדיים בין כל השותפים, פתיחת ערוצי תקשורת יעילים והבניית שפה משותפת, הכרת ערך השותפות ושיתוף פעולה אפקטיבי.

תהליך הקהל כיתתי משמעותי מתחיל בשיתוף תלמידים ובחירת נציגים בדרך דמוקרטית לייצוג הכיתה.

התלמידים שייבחרו יצטרפו לוועדה הפתומדת הבית ספרית אשר תוביל את התהליך בבית החינוך. אופן בחירת הנציגים ואופיים ויכולותיהם של התלמידים שייבחרו עשויים להשפיע על מידת השותפות של התלמידים בתהליך הקהל בפרט ובתהליכים חינוכיים אחרים בכלל.

כל כיתה בבית הספר נדרשת לקיים תהליך בחירות שבו ייבחרו שנית נציגים אשר ייצגו את הכיתה בכנס "הקהל למען ציון".

תיאור התפקיד:

- עבודת צוות עם מחנך הכיתה לצורך איסוף מגוון הדעות, ולבסוף ניסוח דף שיקוף כיתתי (פירוט במודל הכיתתי בעמ' 47)
- הובלת הכיתה בפירסום הנושא ובשיווקו (רעיונות במסגרת)
- ייצוג הכיתה במעמד הקהל בית ספרי

- עיתון קיר כיתתי/בית ספרי
- דף בפייסבוק
- סרטון ל-YouTube
- חולצה וסווצ'ר

הערה: אם מועונינים להגדיל את מספר הנציגים במליאה אפשר לבחור שני נציגים לכל אחד מן הנושאים שנבחרו.

דרישות התפקיד:

- אחריות
- מושר ביטוי בכתב ובעל-פה
- מנהיגות והובלה
- מידות טובות

מכרז לתפקיד "נציג הקהל" למען ציון

להלן הצעה לקיום מכרז שבו יציגו תלמידים את מועמדותם לתפקיד.

קיום מכרז לתפקיד "נציג הכיתה להקהל" עשוי להעצים את מעמדו של כנס "הקהל" בעיני התלמידים, וכך בבד להעשיר את מבחר ההתנסויות הדמוקרטיות החברתיות שלהם.

מכרז לתפקיד נציג "הקהל - למען ציון" כיתתי*

תרגיל בדמוקרטיה

מטרות:

- לאפשר למשתתפים ראייה מורכבת של תפקיד הובלה חברתי-ערכי
- לאפשר למשתתפים ליטול חלק בבחירה מושכלת של נציג חברתי
- לבחור נציג הקהל כיתתיים בעלי כישורים מתאימים

עזרים:

- נספח מס' 1: דפי מטלה - דף לכל קבוצה
- נספח מס' 2: מכרז לנציג הקהל - "למען ציון" כיתתי
- דפים ומכשיר כתיבה

מהלך ההפעלה

שלב א' - קבוצתי

המנחה יחלק את המשתתפים לשש קבוצות, וייתן לכל קבוצה דף מטלה שונה (מתוך נספח מס' 1). המנחה יבקש מחברי הקבוצה לבצע את המטלה.

שלב ב' - במליאה

כל קבוצה תציג את תוצריה.

שאלות לדין:

1. מה דומה ומה שונה בין תוצרי הקבוצות?
2. מה אפשר ללמוד מכך?
3. הביאו דוגמאות מחיי היום יום למקרים שבהם יכולה להיות התנגשות:
(1) בין הדרישות השונות שנוציג הקהל נדרש למלא.
(2) בין תפיסת התפקיד השונה של בני נוער לעומת אנשי צוות.

*

הערה: הפעלה זו מבוססת על ההפעלה "מכרז לתפקיד מנחה/ מלווה מועצה" מתוך אתר מנהל חברה ונוער.

המנוחה ירשום את דברי המשתתפים על הלוח:

4. אילו כישורים נדרשים כדי למלא תפקיד "נציג הקהל"?
 5. האם אפשר לשפר כישורים אלה? כיצד?
- המנוחה יחלק למשתתפים את נספח מס' 2, המציג מכרז רשמי לנציג הקהל כיתתי. הכיתה תנסח דף מכרז כיתתי על בסיס נספח מס' 2.

לאחר הפעילות:

המנוחה יבקש מתלמידי הכיתה להציע את מועמדותם או להציע מועמדות של חבר. הכיתה תבחר שני נציגי הקהל.

דף מטלה א'

אתם קבוצת מנהלי בתי ספר.

עליכם לפרסם מכרז לתפקיד **נציג הקהל כיתתי**.

אילו דרישות תכללו במכרז? נמקו את הדרישות מתוך נקודת המוצא של התפקיד שאותו תמלאו.

התייחסו לנקודות הבאות:

- מי יכול לגשת למכרז?
- מהם הכישורים הנדרשים?
- הגיל
- הניסיון

דף מטלה ב'

אתם חברי ועדת חינוך ברשות המקומית.

עליכם לפרסם מכרז לתפקיד **נציג הקהל כיתתי**.

אילו דרישות תכללו במכרז? נמקו את הדרישות מתוך נקודת המוצא של התפקיד שאותו תמלאו.

התייחסו לנקודות הבאות:

- מי יכול לגשת למכרז?
- מהם הכישורים הנדרשים?
- הגיל
- הניסיון

דף מטלה ג'

אתם קבוצת מורים מקצועיים בבית הספר.

עליכם לפרסם מכרז לתפקיד **נציג הקהל כיתתי**.

אילו דרישות תכללו במכרז? נמקו את הדרישות מתוך נקודת המוצא של התפקיד שאותו תמלאו.

התייחסו לנקודות הבאות:

- מי יכול לגשת למכרז?
- מהם הכישורים הנדרשים?
- הגיל
- הניסיון

דף מטלה 1ד'

אתם קבוצת הורים ברשות המקומית.

עליכם לפרסם מכרז לתפקיד **נציג הקהל כיתתי**.

אילו דרישות תכללו במכרז? נמקו את הדרישות מתוך נקודת המוצא של התפקיד שאותו תמלאו.

התייחסו לנקודות הבאות:

- מי יכול לגשת למכרז?
- מהם הכישורים הנדרשים?
- הגיל
- הניסיון

דף מטלה 1ה'

אתם קבוצת מנחים / מלווים של מועצות בבית הספר.

עליכם לפרסם מכרז לתפקיד **נציג הקהל כיתתי**.

אילו דרישות תכללו במכרז? נמקו את הדרישות מתוך נקודת המוצא של התפקיד שאותו תמלאו.

התייחסו לנקודות הבאות:

- מי יכול לגשת למכרז?
- מהם הכישורים הנדרשים?
- הגיל
- הניסיון

דף מטלה 1ו'

אתם קבוצת חברי מועצה בבית הספר.

עליכם לפרסם מכרז לתפקיד **נציג הקהל כיתתי**.

אילו דרישות תכללו במכרז? נמקו את הדרישות מתוך נקודת המוצא של התפקיד שאותו תמלאו.

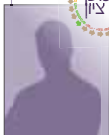
התייחסו לנקודות הבאות:

- מי יכול לגשת למכרז?
- מהם הכישורים הנדרשים?
- הגיל
- הניסיון

מכרז כיתתי

נציג "הקהל - למען ציון"

כללי:

נציג הקהל כיתתי נבחר בבחירות דמוקרטיות בידי חברי הכיתה. נציג הקהל כיתתי פועל לקידום תהליכים חברתיים-ערכיים בכיתה ובבית הספר במסגרת תכנית הקהל, מרכז את עבודת הכיתה ונוטל חלק בקידום תכנית הקהל בית ספרית, מחוויית וארצית.

תיאור פעילות הנציג:

- פועל בשותפות עם מחנך הכיתה להובלת תהליך הקהל כיתתי בכל שלביו.
- משלב את חבריו לכיתה בתכנים ובתהליכי קבלת החלטות במיבוש תכנית הקהל.
- אחראי על ניסוח "דף שיקוף" כיתתי בשני נושאים שנבחרו (ראו נספחים בהמשך).
- חבר בצוות הקהל בית ספרי.
- פועל בשותפות עם מוביל הקהל בית-ספרי (רכז חברתי, מלווה מנהיגות וכדו') להובלת תהליך הקהל בית ספרי בכל שלביו.
- שותף לתכנון ותפעול יום הקהל בית ספרי.
- מנחה "חבורה" בדיון ערכי ביום ההקהל הבית ספרי.
- שותף ליצירת "דף שיקוף" בית ספרי, בשני נושאים שנבחרו.
- שותף לתהליך בחירת נציגי בית הספר להקהל מחווי ו/או הקהל בית ספרי.
- אחראי לפרסום תהליך הקהל ותוצריו.
- מתכנן מערך משוב (כיתתי ובית ספרי) והפקת לקחים לקראת השנים הבאות.

כישורים אישיים:

- תקשורת בינאישית טובה מול חברים ובעלי סמכות
- רמה אישית טובה
- יכולת התבטאות גבוהה בעל-פה ובכתב
- יכולת תכנון וארגון
- יכולת עבודה בצוות
- אהוד על חבריו
- אחראי
- יוזם
- פתוח
- בעל נכונות לעבודה בשעות שלאחר הלימודים

מודל הקהל כיתתי

- חלק א:** חשיפת הנושא לפני הכיתה ודיון כיתתי על התכנים המרכזיים שבהם התלמידים רוצים לחולל שינוי, בכל אחד משני הנושאים שנבחרו
- שלב ביניים:** איסוף המידע ובניית פעילות ההמשך בידי מחנך הכיתה ונציגי הכיתה
- חלק ב:** בחירת רעיונות מעשיים
- סיכום:** ניסוח דף שיקוף כיתתי

בשער השלישי של חוברת זו תמצאו תכנית פעילות מלאה לארבעת הנושאים של הקהל למען ציון - תשע"ג:

- **תפילה- עבודה שבלב**
- **דור המסכים**
- **יש"י - יחד שבטי ישראל (יחסי דתיים חילוניים)**
- **"וחי אחיך עמך" - צדק חברתי יהודי**

בית החינוך שלכם בחר שני נושאים ובהם עליכם להתמקד. לכל נושא יש להקדיש שני שיעורי חינוך. מומלץ שנושא זה יועבר בידי מחנך הכיתה או בידי בני נוער - נציגי הקהל שהמחנך יכשיר לצורך זה.

כל מערך כולל בתוכו מהלך הפעלה ובו כמה מתודות, וכן מקורות מגוונים: טקסטים תורניים, קטעי שירה, סרטונים ועוד. מאגר המקורות כולל מקורות רבים יותר מן הנדרש לצורך שתי שעות פעילות.

מוצע בזאת לבחור את המקורות הרלוונטיים והמתאימים ביותר עבור כיתתכם. בשאר המקורות אפשר להשתמש לצורכי פרסום ושיווק.

השתדלנו להביא מקורות מגוונים ומקוריים.
אנו תקווה
כי תמצאו אותם מעניינים ושימושיים.

שלב 2 הכנה להקהל הבית ספרי

מרחשון תשע"ג מועד

אחריות מוביל הקהל, ועדה קהילתית

הכנה לכנס הקהל למען ציון בבית החינוך

איסוף דפי השיקוף הכיתתיים ועיבודם לקראת הקהל בית ספרי

הצעה למבנה יום הקהל בית ספרי

הערה: בבתי ספר גדולים במיוחד יש לשקול תהליך ביניים של הקהל שכבתי.

• התכנסות חגיגית: שיחת מנהל, ברכות, הצגת התהליך הבית ספרי	
• חבורות עבודה: סדנה בהנחיית מובילי הקהל בית ספריים, נציגי התלמידים הנבחרים (פירוט בהמשך)	
• ישיבת ועדה קהילתית: איסוף דפי הפעילות ועיבודם בחבורות	• תכנית העשרה: מרצה, הצגה, חזיון, סרט
• התכנסות מליאה ופרסום החלטות הקהל בית ספרי	

הכנה לוגיסטית (מבועד מועד)

תכנית העשרה, הזמנות

אולם

מערכת הגברה

הזמנת אורחים חיצוניים מן הרשות, ממשרד החינוך

פרסום ושיווק

עבודת הוועדה המתמדת

איסוף דפי השיקוף של כל כיתות בית הספר

ישיבה משותפת של נציגי הקהל של כל הכיתות - להלן: "חברי הוועדה המתמדת"

• עיין, עיבוד ומיקוד של כלל הרעיונות תחת 5-6 כותרים, בהתאם לתכנים שעלו בדפי השיקוף הכיתתיים (יש לעיין במכלול הרעיונות, הקשיים וההצעות העולים מדפי השיקוף ולרכז אותם תחת 5-6 כותרים מרכזיים. תחת כל כותר יש להעתיק מדפי השיקוף את האמירות הנגזרות לכותר זה).

• כל כותר יהווה בסיס לפעילות של "חבורה" ביום ההקהל הבית ספרי.

יש לבצע פעולות אלו עבור כל אחד משני הנושאים של בית הספר.

• בחירת נציגי הקהל בית ספריים לכנס הקהל המחוזי (5-10), בהתאם להנחיית פיקוח החינוך החברתי-ערכי (במחוז)

הכנה לעבודה בחבורות

הרשמה מוקדמת:

כל אחד מתלמידי בית החינוך ירשם לאחת החבורות. מוצע בזאת להשתמש בדף "לקראת עבודה בחבורות" (נספח מס' 1).

מספר החבורות יהיה 5-6, על פי מספר הכותרים שייאספו.

בכל חבורה ישתתפו לכל היותר 30 תלמידים.

בבתי ספר גדולים מומלץ לקיים מספר חבורות מקבילות באותו כותר.

הכנה מוקדמת לפעילות בחבורה:

- בחירת מנחים: זוגות של מורה ותלמיד נציג הקהל
- כל זוג מנחים יקבל את דף "לקראת עבודה בחבורות" הכולל את כל הרעיונות, הקשיים וההצעות בתחום שבו עוסקת החבורה, את רשימת המשתתפים בחבורה (נספח מס' 1), וכן את מגוון המקורות בנושא (מופיע בשער שלישי).
- זוג המנחים יבחר דרך יצירתית להצגת כל הרעיונות בפני משתתפי החבורה.

עזרים:

נספח מס' 1: "לקראת עבודה בחבורות", דפי הכנה לפעילות, כמספר החבורות

נספח מס' 2: "בוחרים קושי אחד", כמספר החבורות

נספח מס' 3: טופס ריכוז בחירות החבורה, כמספר החבורות

ריכוז רעיונות	
כותר:	
עמדה, רעיון, הצעה, קושי, אמירה	נכתב בידי כיתה...
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	

אני מעוניין להשתתף בחבורה זו:

שם התלמיד	כיתה	שם התלמיד	כיתה
1.		16.	
2.		17.	
3.		18.	
4.		19.	
5.		20.	
6.		21.	
7.		22.	
8.		23.	
9.		24.	
10.		25.	
11.		26.	
12.		27.	
13.		28.	
14.		29.	
15.		30.	

בחרים קושי אחד בלבד!!

החבורה שבה הנכם שותפים עוסקת בכותר אחד מתוך נושא רחב.
יותר זה מכיל כמה קשיים, אתגרים ורעיונות לשינוי ולשיפור המצב הקיים.

קיימו סבב בין חברי הקבוצה, ובו כל אחד מן המשתתפים יביע את עמדתו ביחס לקושי העיקרי או לבעיה העיקרית.

בחרו קושי אחד המוסכם על כלל חברי הקבוצה.

נסחו קושי/בעיה:

מדוע בחרתם דווקא בקושי זה?

נמקו את בחירתכם.

העלו שלושה רעיונות ויתנים ליישום, שיביאו לשיפור המצב הקיים ויתנו מענה לקושי, או שיביאו לפתרון חלקי או מלא של הבעיה.

בחרו נציג שיציג את תוצרי החשיבה שלכם במליאה.

טופס ריכוז "בחירת" החבורה

טופס זה ימלא בידי נציג הקהל בעקבות הפעילות בחבורה.
הנציג יעביר את הטופס ליו"ר הקהל בית ספרי - מוביל הקהל, ויצטרף לדיוני הוועדה המתמדת.

הכותר שבו עסקה החבורה: _____

שם המורה המנחה: _____

שם התלמיד - נציג הקהל: _____

הקושי הנבחר:

הצעות מעשיות לקידום, לשיפור ולשינוי בעניין זה:

הקהל בית ספרי

שותפות בדיון וקבלת החלטות בתהליכים ערכיים חברתיים

ביום רביעי, כ"ב במרחשון תשע"ג, יקיים בית החינוך אירוע חגיגי שבו ישתתפו כל התלמידים וכל הצוות החינוכי.

ההכנות ליום זה הן מרובות, ממושכות ומקיפות מעגלים שונים בקהילת בית הספר. בכל תהליך ההכנה ראוי לשים דגש עיקרי על שותפות אמת של התלמידים בבחירת נציגים משמעותיים, בתהליכי הפרסום והשיווק ובהיכרות עם התכנים. ביום השיא ישתתפו כל התלמידים, ולכל תלמיד תינתן אפשרות להשמיע את קולו ולהשפיע.

תכנית היום כוללת שלושה חלקים (ראו הצעה בעמ' 49):

1. פעילות בחבורות
2. ועדה פְּתֻמָּדָת - מומלץ לקיים במקביל פעילות העשרה מתאימה
3. מליאת סיכום

1. פעילות בחבורות - סדנה

בשלב זה כל חבורה תעסוק בכותר אחד מבין הכותרים שנידונו בכיתות, במטרה להתמקד ולבחור קושי אחד או בעיה אחת שהם ניתנים לפתרון, לשיפור או לשינוי. הפעילות בסדנה המוצגת בהמשך מהווה בסיס בלבד, ומזמינה את המנחים (מורה ותלמיד נציג הקהל) להתאימה למיומנותיהם ולצורכיהם.

התוצר הסופי של החבורה (נספח מס' 3) מחייב.

עזרים:

נספחים 2-3 בעמודים 52-53

מכשירי כתיבה

מהלך הפעילות:

ביום "הקהל בית ספרי" התלמידים יתכנסו בחבורות על פי בחירתם המוקדמת (נספח מס' 1, עמ' 51).

שלב א - הצגת מכלול הרעיונות (10 דקות)

שלב ב - קבוצתי

המנחה יחלק את החבורה לקבוצות בנות 5-6 משתתפים (רצוי רב-גילאי), ייתן לכל קבוצה

דף משימה: "בחרים קושי אחד!!" (נספח מס' 2 עמ' 52), ויבקש ממשתפי הקבוצה לבצע את המשימות בדף.

שלב ג' - מליאה

נציגי הקבוצות יציגו את הקושי שהם בחרו וינסקו. מליאת הקבוצה תבחר, באמצעות הצבעה, קושי אחד המוסכם על כל חברי הקבוצה. אם לא ניתן להגיע לתמימות דעים, ייבחרו שני קשיים. נציגי הקבוצות שקושי שהם עסקו בו נבחר, יציגו את הרעיונות לשיפור ולקידום שעלו בקבוצתם. מליאת הקבוצה תבחר, באמצעות הצבעה, את הרעיונות המעשיים ביותר.

סיכום: המנחים יסכמו את "בחירות" הקבוצה בדף סיכום תוצאות (נספח מס' 3 עמ' 53), ויעבירו ליו"ר הוועדה המתמדת - מוביל הקהל בית ספר.

2. ועדה מתמדת

יש לקיים שתי ועדות מקבילות, לכל אחד משני הנושאים שבית הספר בחר. לרשות הוועדה המתמדת עומד זמן קצר לבחון את כל דפי החבורות (נספח מס' 3) ולבחור חמישה קשיים ופתרונות אשר יהוו את דף השיקוף הסופי של בית הספר.

עקרונות ליסוח דף שיקוף בית ספר:

- שיקוף הלך הרוחות של החבורות ובית הספר.
- התייחסות לנושאים/ קשיים שבהם "עסוקים" כמה שיותר משתתפים.
- בחירת נושאים/ קשיים שבהם ניתן לחולל שינוי ולהביא לשיפור.
- בחירת עניין אחד בלבד שבית החינוך ימשיך לקדם אותו מידית, בלי להמתין לתוצאות ההקהל המחוייב (להלן: "העניין").

תהליך הבחירה:

- נציגי הקהל - מנחי החבורות - יציגו כל אחד את הקושי/ הבעיה שנבחרו בידי החבורה שהוא הוביל.
- הוועדה תבחר באמצעות הצבעה חמישה כותרים והצעות לשיפור ושינוי.
- מומלץ להכין מצגת המסכמת את חמשת הכותרים (טיטוט מצגת באתר החמ"ד).

3. מליאת סיכום

מוביל הקהל בית ספר יציג בפני מליאת בית הספר באמצעות מצגת, את שני דפי השיקוף כפי שנסחו באופן ראשוני בידי שתי הוועדות. מומלץ להקריא כל סעיף, לעצור ולאפשר לתלמידים ולמורים להגיב בקצרה בשיטת "המיקרופון החם".

סיום האירוע: שירת "אני מאמין" והמנון המדינה.

לקראת הקהל מחוץ

- ניסוח שני דפי שיקוף בית ספריים בהתאם להחלטות שהתקבלו בכנס הקהל בית ספר
- פרסום דף השיקוף ושיווקו בקרב קהילת בית הספר
- התווית כלים מעשיים למימוש "העניין" שנבחר בידי הוועדה המתמדת
- הכנת נציגי הקהל בית ספריים לקראת הקהל מחוץ (הכנה ארגונית ועיונית)

מפגש נציגי כלל בתי הספר העל יסודיים בחמ"ד במחוז

מטרת המפגש לאגד ולארגן את כלל ההחלטות הבית ספריות בארבעת נושאי ההקהל-תשע"ג. ההחלטות ינוסחו במסמך מחוזי משקף ומשמעותי, אשר יכללו בו רעיונות והצעות מעשיות לקידום ולשפור בכל אחד מארבעת הנושאים. ביום זה ישתתפו 5-10 נציגים מכל בית ספר בהתאם להנחיית המחמ"ד והמפקח על החינוך הבית ספרי של המחוז.

יום זה ראוי שיישא אופי חגיגי ושיכלול ברכות מכובדים, הרצאה ומפגש חוויתי-ערכי.

פעילות השיא של יום זה, מן הראוי שתהיה עבודת החבורות על תוכני ההקהל. במסגרת החבורות ידונו נציגי בתי הספר השונים במכלול הרעיונות שעלו בבתי הספר שאותם הם מייצגים ויבחרו את הרעיונות המשמעותיים ביותר והמעשיים ביותר שבאמצעותם ניתן לשפר ולקדם את תחומי התוכן הידונו.

מפגש מחוזי זה מהווה הזדמנות ייחודית לתלמידים לפגוש תלמידים-עמיתים בעלי רקע חברתי שונה, מפגש אשר כשלעצמו הנו בעל ערך רב.

ההכנות ליום זה רבות הן מצד התוכן והן מצד ההיערכות הלוגיסטית כגון אולם, הסעות, כיבוד וכו'. מומלץ בזאת לקבוע תאריך בהקדם ולהזמין אישים, תכנית ומקום. ראש מינהל החמ"ד אברהם לפישץ וסגניתו מיכל דה-האן מעוניינים להגיע לכל אחד מן המפגשים המחוזיים.

"שְׂאֵי סָבִיב עֵינֶיךָ וְרְאֵי כָּלֶם וְקִבְּצוּ בָּאוּ לָךְ"

(ישעיהו סט, יח)

בעוד כחצי שנה, בחודש שבט, יתקיים בירושלים מעמד ארצי חוגי - "הקהל למען ציון". במעמד ישתתפו תלמידים נציגי כל מוסדות החינוך העל יסודי בחמ"ד בליווי אנשי חינוך ובנוכחות רבנים ואישים. תכנית הכנס תכלול הרצאות, מופע אמנותי, ברכות וכו', אולם עיקרו של האירוע עתיד להיות מפגש בינאישני בחבורות עבודה בין תלמידים ממגוון מוסדות החמ"ד.

כנס "הקהל למען ציון" יהווה נקודת סיום לתהליך כיתתי ובית ספרי אשר מאפשר למשתתפים בו לעצור את מרוץ החיים השוטף ולהתבונן במציאות האישית-חברתית-תרבותית, מתוך ניסיון לברר ולבחון היכן ניתן להשפיע ולהיטיב.

הנציגים הנוכחים אשר ישתתפו בכנס ההקהל יהיו אותם נערים ונערות אשר נכונים לקבל על עצמם לפעול ולעשות מתוך מטרה לחולל שינוי משמעותי בכיתה, בבית הספר, בקהילה ואף במדינה.

תהליך הקהל וכנס הקהל-תשע"ג עתידים להיות הראשונים בסדרת תהליכים וכנסים הקהל שיתקיימו בשנים הבאות מדי שנתיים או שלוש. ההחלטות המעשיות אשר עתידות להתקבל ילוו את מוסדות החמ"ד ואת משפחת החמ"ד כולה לאורך שנים אלו.

